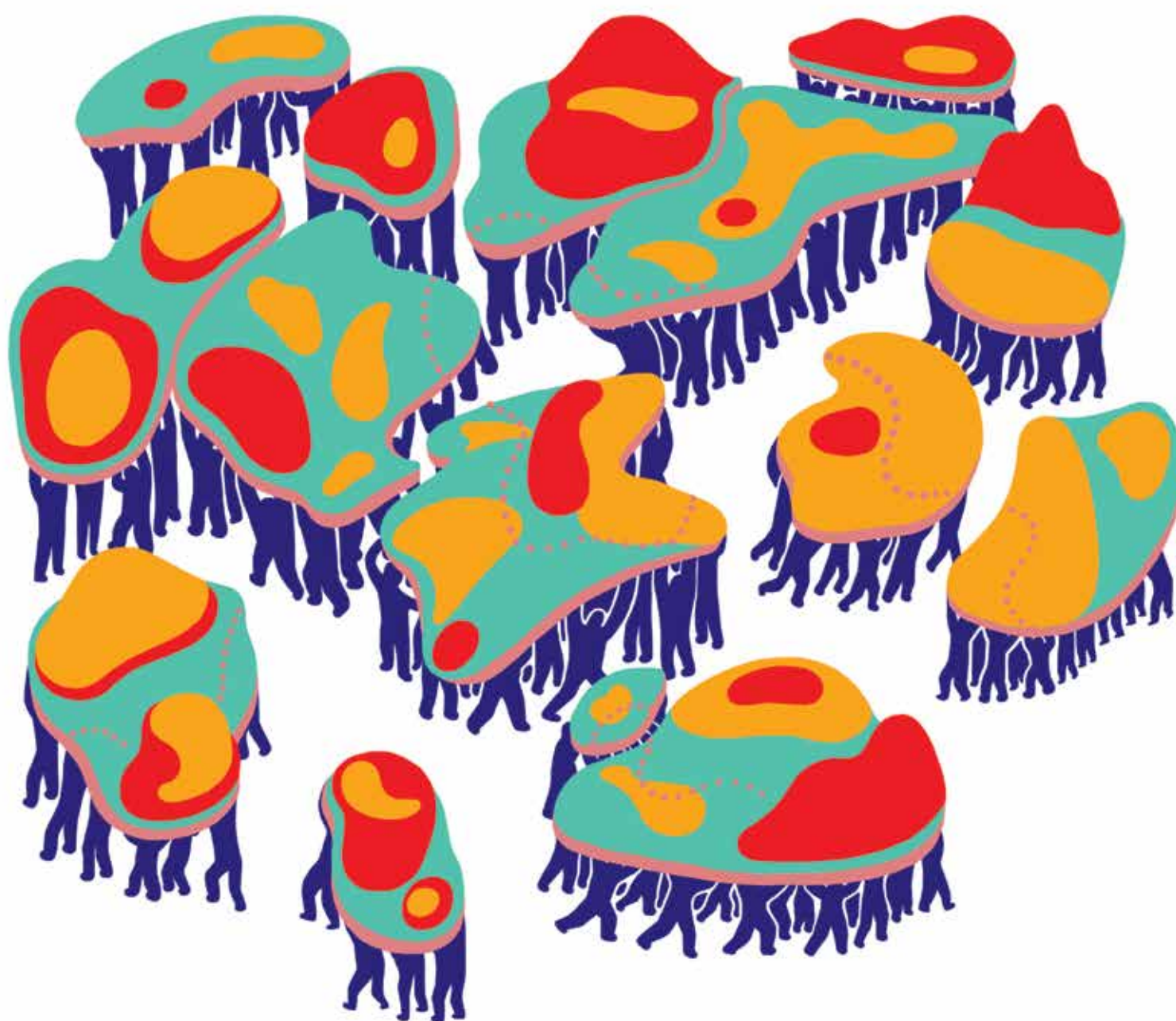

REGARD

regard.ro

SUPLIMENT al revistei francofone **REGARD**
SELECȚIE DE ARTICOLE TRADUSE

EDITO

Ce nu se vede

Pe 27 septembrie, aproape 48% dintre votanții catalani s-au pronunțat în favoarea partidelor care militează pentru independența acestei regiuni din nord-estul Spaniei. Algoritmul de repartitie a mandatelor a făcut ca aceste formațiuni politice să formeze majoritatea în Parlamentul Cataloniei. Urmarea? O presiune din ce în ce mai puternică exercitată în direcția autorităților de la Madrid pentru a le face să accepte cu mult mai mult decât acel *Estatut d'autonomia* (Statutul de autonomie), extins în 2006: independența totală a provinciei. Desigur, nu se gândește peste tot la fel în Catalonia; cea mai mare parte a populației barceloneze nu dorește să se desprindă de Spania. Dar curentul pro-independență este puternic, fără putință de tăgadă, și el a fost alimentat de o putere centrală obtuză, care nu a știut să aducă în dezbatere și alte soluții în afara respectării întocmai a Constituției. În septembrie 2014, când scoțienii au organizat propriul lor referendum pentru independență – care a înclinat balanța în favoarea lui «nu» –, Tories, conservatorii londonezi, au dat dovadă

de ceva mai multă deschidere, conștienți de sensibilitățile existente în acea regiune. În istoria Europei, greu mai putem găsi un alt asemenea moment în care mișcările separatiste să fie atât de virulente – cu excepția, bineînțeles, a acțiunilor teroriste întreprinse de organizații precum ETA, în Țara Bascilor, activă în special în anii 1970 și care a depus armele în 2011. Originile acestor revendicări separatiste sunt multiple, iar motivele economice sunt, cel mai adesea, preponderente... «Ne-am descurca mult mai bine dacă nu ar trebui să mai plătim pentru alții», se șoptește sau se spune cu glas tare. În Ucraina, situația e oarecum diferită, deoarece acolo este vorba de elanuri patriotice și de apelul la istorie. În România, independența nu a figurat niciodată printre propunerile UDMR, principala formațiune politică a minorității maghiare, care a vorbit doar de mai multă descentralizare și de recunoaștere culturală. Anumite cereri cu caracter regional sunt pe de-a-ntregul legitime. În schimb, independențismul sau separatismul merg mână în mână cu naționalismul, într-o măsură mai mare sau

mai mică, de la caz la caz. În fața acestui tip de dilemă și a forței particularismelor de tot felul, particularisme aflate în plină ascensiune într-o lume ce se pretinde globalizată, trebuie să ne impunem să ne oprim puțin din iureș, să ne găsim timpul pentru a reflecta, să ne mai facem timp pentru incursiuni în memorie. Se întâmpla acum 70 de ani, acum doar 70 de ani. În urma unui puseu naționalist sinistru, Europa ieșea însăngerată din cel de-al doilea război mondial. Aflat încă sub imperiul celor scrise de corespondentul de război italian Curzio Malaparte în al său volum *Kaputt*, recitit recent, îmi spun că ar trebui să ne aducem aminte mai mult, mai des, de fapt, întotdeauna. Și cred că ar mai trebui să ne reîntoarcem la principiile fundamentale ale construcției europene, îndeosebi la cel al subsidiarității, care explică atât de echilibrat amestecul de urmărit între unitate și diversitate, dozajul de stabilit între puterea centrală și puterea locală.

Laurent Couderc

Convorbire cu Alin Fumurescu, profesor de filozofie politică la Universitatea din Houston (Statele-Unite, Texas), despre bilanțul primului an al mandatului președintelui Klaus Iohannis.

Un an cu Klaus

INTERVIU realizat de **Carmen Constantin**

FOTOGRAFIE: **Octav Ganea / Mediafax**

Regard: Cota de popularitate a lui Klaus Iohannis rămâne ridicată, în ciuda opiniilor critice, tot mai numeroase. Ce i se poate reproșa în momentul de față?

Alin Fumurescu: Orice președinte ales este așteptat la cotitură. Popularitatea lui rămâne neschimbată sau scade, așa a fost mereu, și în România și peste tot în lume. În ceea ce-l privește pe Iohannis, primul lucru care i se poate reproșa este, în mod paradoxal, tocmai lipsa de vizibilitate în spațiul public, deoarece una dintre promisiunile sale din campania electorală a fost tocmai aceea că va fi un președinte sobru pe planul expunerii mediatice. Dar consecințele unei atitudini sau ale unei luări de poziție sunt greu de măsurat și pot avea rezultate contrare intenției exprimate inițial. Aceasta, cu atât mai mult cu cât, din 1989 încoace, românii trăiesc într-o societate profund divizată, marcată de numeroase falii. Calmul devine repede suspect, iar cultivarea polemicii este înscrisă în felul lor de a fi. Amintiți-vă de sloganul lui Ion Iliescu de acum douăzeci de ani... «Avem nevoie de liniște!»

Klaus Iohannis a reproșat Parlamentului că îi protejează pe corupți. Șeful statului a obținut totuși niște schimbări, dar unele dintre ele nu au avut viață lungă. La modul general, însă, cum vedeți relația președintelui cu partidul din care provine, Partidul Național Liberal (PNL, n.r.)?

Cum simte că furia oamenilor s-a mai calmat, Parlamentul continuă să-și protejeze corupții, mai ales că președintele nu beneficiază de susținerea majorității deputaților. Dar, ca să vă răspund la partea a doua a întrebării, când a fost Klaus Iohannis apropiat de PNL? Aș zice că atunci când se servesc unul de celălalt, și-atât. În timpul campaniei electorale, asta a fost mai degrabă un avantaj; oamenii își doreau un candidat antisistem, iar Klaus Iohannis era perceput ca fiind vag atașat PNL-ului, în ciuda poziției sale de președinte al partidului. Acestea fiind zise, când e vorba de guvernare, un leader devine, în general, vulnerabil în absența susținerii unui partid. Ne putem totuși întreba despre care PNL vorbim. Despre cel din Alianța D.A. care a câștigat alegerile din 2004? Despre cel din USL (Uniunea Social-Liberală, n.r.), victorioasă în alegerile din 2012? Sau despre cel de-acum, «noul PNL»? Dimensiunea confuză a eșichierului politic românesc, indiferent că e vorba de PNL sau de alte formațiuni politice, nu ajută pe nimeni, nici pe președinte, nici partidele, nici pe cetățeni.

În ceea ce privește relațiile cu Uniunea Europeană și cu Statele Unite, s-a schimbat ceva în acest prim an al mandatului prezidențial?

Relațiile sunt normale și naturale, nimic nu s-a schimbat în fapt, dar mi-aș fi dorit ca germanitatea președintelui să-i folosească mai mult, la nivel formal sau informal. Deocamdată, nu este cazul.

Klaus Iohannis a refuzat, prima dată, să promulge noul Cod fiscal. Este el un liberal adevărat? Cum vede el viitorul economic al țării, care este viziunea sa economică?

Schimbarea de poziție referitoare la un subiect cu interpretări multiple – lucru dovedit de divergențele dintre economiști – nu mi se pare a fi ceva rău, dimpotrivă. Asta arată că există o capacitate

de reflecție și că președintele nu este, permanent și prosteste, convins că are întotdeauna dreptate. Sincer vorbind, după ce l-am ascultat, pe 16 septembrie, vorbind în plenul Parlamentului despre instabilitatea legislativă, despre sănătate, educație și chiar despre criza refugiaților, aș spune că principiile fundamentale de guvernanță politică și economică ale președintelui sunt sănătoase și respectabile. În teorie, totul e fără cusur; vom vedea ce va fi în practică.

Totul pentru copil?

Convorbire cu **Otilia Mantelers**, psiholog specialist în «parenting», despre relațiile dintre părinți și copii în România.

INTERVIU realizat de **Benjamin Ribout**

Regard: Cum ați defini specializarea pe care o aveți?

Otilia Mantelers: Nașterea copiilor mei m-a făcut să mă orientez spre psihologie. Mai precis, am obținut diplomele americane de «parenting» și de «hand in hand parenting». Și m-am specializat în tot ceea ce este legat de joc. În sala pe care am închiriat-o în București, primesc grupuri de părinți care vin să vorbească despre relația cu propriul copil pe baza unei terapii care permite exprimarea emoțiilor prin râs și plâns. Altfel spus, încerc să-i învăț pe părinți să se joace cu copilul lor. Scopul este de a-i face să interacționeze mai bine, accentul fiind pus pe contact și nu pe control, care este sinonim cu pedeapsa sau cu recompensa. Ideea este de a intra în relație cu copilul pe o perioadă de timp zis «special»: zece până la cincisprezece minute pe zi, timp în care sunt 100% disponibili pentru copil. Un alt element este acela de a fi atenți la emoțiile lui. Când plânge, nu trebuie lăsat să plângă singur. De asemenea, ei trebuie să știe cum să impună ceva, cu blândețe și fără violență. Pe lângă aceasta, îi strâng pe adulți într-un loc unde învață să asculte și să relativizeze.

Care sunt, după părerea dumneavoastră, principalele probleme ale relației părinte-copil în România?

Timpul acordat copilului, oricare ar fi vârsta acestuia. Părinții le impun copiilor tot felul de cursuri, de activități... E prea mult. Nu mai petrec timp împreună, iar atunci când acest lucru se întâmplă, nu știu să-l fructifice. Copiii sunt obosiți și tot ce vor este să se uite la televizor, după o zi arhiplină. Românilor le este mult prea teamă că nu vor avea un copil perfect; el trebuie să știe să cânte la un instrument, să vorbească mai multe limbi străine, să fie bun la fotbal etc. În Olanda, de exemplu, unde am locuit mai mulți ani, copiii ies de la școală la ora 15, după care nu mai fac nimic. Mă rog, se joacă... La noi, tot restul începe după prânz. Copiii noștri nu se joacă îndeajuns. O altă preocupare majoră este legată de înțelegerea reciprocă. În esență, există copii care, de la vârsta de nouă, zece ani, le răspund părinților. În ceea ce-i privește, părinții fie îl pedepsesc din ce în ce mai mult și copilul se îndepărtează de ei, fie îl lasă în pace și oarecum se seamănă. Or, copilul știe foarte bine că, dacă viața lui este atât de încărcată, este din vina părinților. Relația dintre ei se deteriorează, copilul începe să le răspundă și așa mai departe. Munca mea constă în a-i «reconecta», în așa fel încât să-și gestioneze cât mai bine timpul petrecut împreună.

Cum s-a ajuns la acest nivel aproape absurd de exigent?

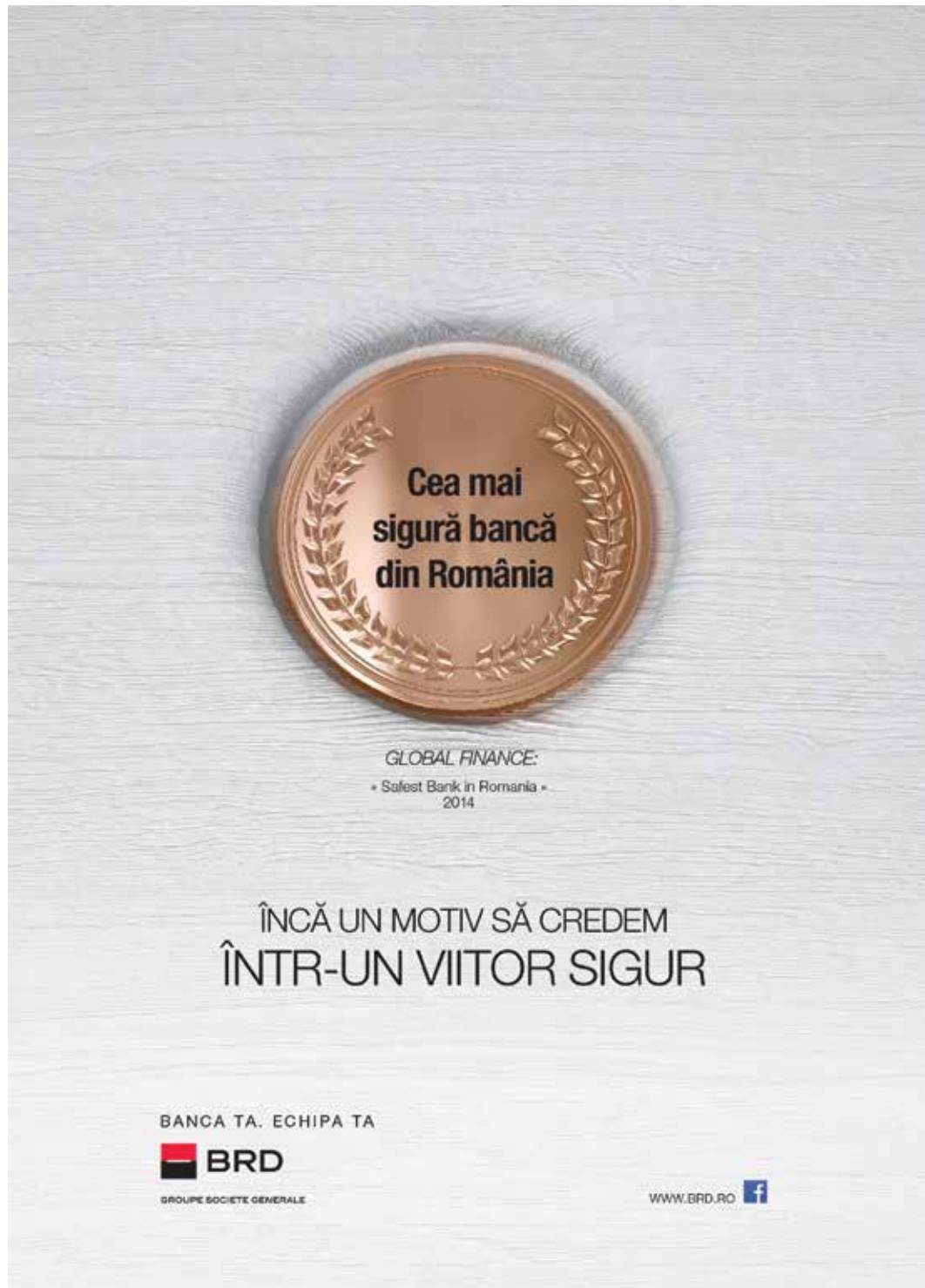
După părerea mea, e ceva ce vine din comunism, când oamenii aveau probleme de supraviețuire. Părinții spun: «Mie mi-a fost greu, așa încât vreau totul pentru copilul meu, material și profesional.» Abia după aceea adaugă, «și să fie fericit». De aceea, îl obligă să facă tot ce le trece lor prin minte, și mai ales foarte multe activități. Numai că atunci când nu petrece suficient timp împreună cu părinții, copilul nu îi percepe pe aceștia ca pe un sprijin. Iar în adolescență, în general, totul se amplifică: tinerii aceștia nu-și doresc decât să plece de acasă, sunt permanent în opoziție, au rezultate școlare slabe. Cei mai introvertiți pot cădea în depresie. Avem mulți adolescenți depresivi în țară, mai ales băieți, în treacăt fie spus.

Pentru părinții români, ce înseamnă fericirea copilului lor?

Înainte de orice, el trebuie să reușească pe plan profesional. Apoi, să facă un mariaj bun, să facă un copil, să aibă o casă și o mașină frumoasă. Desigur, este o caricatură ce spun eu, dar cam așa stau lucrurile. Unii părinți mă caută pentru că vor să rezolve problemele apărute la școală din cauza comportamentului violent al copilului lor față de colegii de clasă. În același timp, băieții sunt încurajați să fie puternici și, mai ales, să nu fie niciodată triști și să nu se plângă niciodată. În cazul fetelor, este invers; există tendința de a le face să-și reprime mânia. Ele trebuie să fie liniștite și frumoase, niște mici prințese. De fapt, ele nu fac decât să-și refuleze furia; când cresc, lucrul acesta produce niște efecte inevitabile.

Cum priviți relația pe care o au mamele din România cu copilul lor nou-născut?

Am să vă răspund la întrebare, dându-vă exemplul meu. Pe primul meu copil l-am născut în Olanda. Acolo am fost încurajată să nasc «pe cale naturală», să-mi alăptez bebelușul și să petrec timp cu el. În România, se încurajează mai degrabă operația cezariană. Se încearcă alăptarea, dar cum apare ceva

în neregulă, cum se trece la laptele praf. După părerea mea, personalul medical este mult prea prezent și le stresează excesiv pe mame. E ceva ce ține și de cultura noastră: nașterea și tot ce urmează trebuie să se rezolve cât mai repede. Dar lucrurile evoluează, încet încet. Se organizează tot felul de conferințe despre alăptare și despre nașterea pe cale naturală. A-ți hrăni copilul este o nevoie primară; reprimarea ei îi crează mamei o stare de anxietate, produce o ruptură pe care copilul o simte. Începutul este greu. Când o femeie alăptează, ea secretă hormonul numit ocitocină, ceea ce este ideal atât pentru mamă cât și pentru copil.

Tații sunt mai implicați?

În România, copilul stă mai ales cu mama, în timp ce în țările din nordul Europei, de exemplu, situația este mai degrabă inversă. Tații sunt mai implicați, îi fac baie copilului și se joacă cu el. Acestea fiind spuse, și la noi lucrurile încep să se schimbe încet-încet. După părerea mea, statul român nu îi încurajează îndeajuns pe tați să stea cu copilul lor, prin facilitarea accesului la activitatea cu jumătate de normă. În plus, în cultura noastră, bărbatul este cel care trebuie să aducă bani în casă.

Ce loc ocupă bunicii în educația copiilor?

Bunicii au mereu un rol important pentru că părinții muncesc mult. Situația se mai estompează puțin odată cu apariția creșelor. Eu cred că este bine ca bunicii să vină, din când în când, în familie, copilul putând astfel să dezvolte mai multe relații. Dar copilul nu trebuie în niciun caz să fie separat prea mult timp de părinți. Nu e bine să facem ca pe vremea mea și să lăsăm copilul să stea ani de zile în grija bunicii. Așa ceva îl marchează pe copil, care poate să dezvolte teama de a fi abandonat. Teamă care va avea, mai târziu, consecințe asupra vieții de cuplu, unii oameni trăiesc cu angosta de a fi părăsiți, alții devin foarte geloși...

Există și un impact pozitiv al culturii sociale românești asupra copilului?

În România, copiii sunt răsfățați și alinați, ceea ce, după mine, este un lucru pozitiv. Alt punct bun constă în faptul că guvernul acordă un an de concediu după nașterea copilului, iar până de curând erau doar doi ani. Și cred că asta ar cam fi tot. În România, în general, se spune că un copil nu știe mare lucru pentru că este doar un copil. Nu este privit cu un respect real și nici nu este ascultat cu adevărat. Pe de altă parte, copiii sunt încărcăți cu prea multă responsabilitate, în primul rând, în ceea ce privește temele și apoi când trebuie să se ocupe de frații și surorile mai mici. De asemenea, am sentimentul că, la școală, li se acordă atenție doar celor mai buni, că elevilor le este reprimată creativitatea. Totul este foarte rigid. În sfârșit, așa cum am mai spus, pedepsele sunt prea numeroase.

Mafia de piatră

Sectorul imobiliar timișorean e parazitat de afaceri dubioase – funcționari, avocați, notari și clanuri bogate acționează mână în mână. Chiar și cu riscul represaliilor, câțiva locuitori încearcă să se opună traficului. Anchetă în mijlocul actorilor și victimelor acestor mașinațiuni.

TEXT ȘI FOTOGRAFIE: **Aline Fontaine**

Pe vremuri, Vila Kimmel a fost ridicată pentru a răsplăti frumusețea unei dive. Ulterior, edificiul însuși a început să-și exercite puterea de atracție asupra notabilităților orașului și nu numai. Chiar și Nicolae Ceaușescu se îndrăgostise de această casă superbă, construită la începutul secolului 20. Când mai ajungea la Timișoara, aici își primea oaspeții, șefi de stat.

Astăzi, Vila găzduiește filiala Institutului francez din capitala Banatului; și rămâne un obiect mult râvnit, după cum a constatat chiar directorul instituției. La doar câteva zile după instalarea sa, în septembrie 2013, Daniel Maalbert a văzut o limuzină oprindu-se în fața sediului IFT. «*Trei membri ai unei familii de bogătași au coborât din ea și mi-au propus imediat să facem o plimbare. Știam că, fiind la început, nu puteam să refuz*», își amintește

el. Ceea ce a urmat, a fost un ciudat tur ghidat al orașului. Cei trei bărbați nu aveau în cap decât un singur lucru: să convingă echipa Institutului să se mute într-una dintre proprietățile pe care le dețineau. Chiriile pe care le propuneau variau între 3 000 și 6 000 de euro, în funcție de locul vizitat. «*Erau niște sume aberante, cu atât mai mult cu cât toate acele imobile erau într-o stare avansată de degradare. Printre ele era și spitalul public de copii, pe care nu mai știu cum îl obținuseră. Podeaua de gresie era complet distrusă, apa se infiltra peste tot. Erau gata să scoată imediat bolnavii afară din clădire, numai să ne mutăm noi.*» Daniel Malbert nu s-a lăsat însă atras în joc.

Bărbații care veniseră să-l pună la respect fac parte din familia Cărpaci, unul dintre clanurile de romi cele mai avute din România. În fruntea sa, se găsește multimilionarul Ionelaș Cărpaci. Eșecul trimișilor săi în fața directorului Institutului francez l-a nemulțumit profund. De aceea, s-a adresat proprietarei Vilei căreia i-a oferit un milion opt sute de mii de euro în schimbul imobilului. Numai că această doamnă octogenară, cu dublă cetățenie franceză și română, a refuzat afacerea. Atunci, Ionelaș Cărpaci a scos de nicăieri o hârtie care dovedea că este unul dintre cei trei moștenitori legitimi ai familiei Kimmel și a depus o plângere împotriva proprietarei. Totuși, spre deosebire de alte dăți, tribunalul nu a marșat la aranjament și a constatat că documentul era un fals.

La Timișoara, clanul Cărpaci deține mai mult de 140 de imobile, majoritatea în centrul orașului, între care figurează Consulatul german și Direcția de Sănătate Publică a județului Timiș. Dar nu e singurul din oraș – alte câteva familii îi fac concurență. Șeful clanului Stancu, de exemplu, deține personal zeci de proprietăți, pe a căror listă se regăsește și clinica de oncologie. Această stare de fapt a ajuns, în sfârșit, și la urechile procurorilor Direcției Naționale Anticorupție de la București. La sfârșitul lui aprilie, procurorii au efectuat o primă percheziție la primăria Timișoara de unde au ridicat peste 6 000 de dosare imobiliare aflate în litigiu. De atunci, reprezentanții DNA au revenit de patru ori. Ancheta e în desfășurare, dar rezultatele preliminare arată că mai mulți funcționari din primărie, avocați și notari s-au înțeles să modifice certificate de moștenire sau acte cadastrale în scopul de a atribui anumite proprietăți unor persoane care nu aveau dreptul la acestea.

„În august 2013, fostul prefect de Timiș a fost lovit în timp ce încerca să se interpună între două clanuri aflate în conflict.”

Aceste afaceri necurate durează de ani buni de zile. Conform legii 112 din 1995, imobilele naționalizate de regimul comunist pot fi vândute către actualii chiriași care locuiesc în ele. Acestor reglementări, primăria Timișoara le-a mai adăugat o hotărâre, care avea să devină temeiul acestor aranjamente: dacă, la capătul a zece ani, niciun chiriaș nu-și exercită dreptul de a deveni proprietar, oricine altcineva poate emite pretenții la achiziționarea unui bun imobiliar.

«*Corupție, spălare de bani pe scară largă: nu există alți termeni pentru a descrie ceea ce se întâmplă. Familiile bogate de romi din oraș sunt protagoniste și beneficiarele tuturor acestor malversațiuni, dar nu sunt singurele. Mai nou, italienii se implică, și ei, în traficul imobiliar. Să nu uităm nici că, de la intrarea în vigoare a hotărârii, anumiți judecători, procurori și polițiști au profitat din plin de context și de spăgile grase*», spune Sorin Vlad Predescu, șeful Direcției județene pentru Cultură și Patrimoniu Național Timiș. El a fost, de altfel, singurul reprezentant al autorităților care a acceptat să comenteze situația. Funcționarii Primăriei nu au răspuns solicitărilor adresate, în acest sens, de către Regard.

Familia Cărpaci nu a fost, nici ea, mai cooperantă. În fața reședinței sale, aflată la doi pași de Institutul francez din Timișoara, primul «*prinț moștenitor*» al clanului, Vladimir Cărpaci, nici nu s-a dat bine jos din al său Porsche Cayenne că a și încheiat conversația. «*Ionelaș e cu afaceri la Frankfurt. Nu avem nimic să vă spunem, nu ne interesează pe noi toate astea.*» Numeroșii avocați ai celui care este supranumit «*regele Timișoarei*» ne-au trimis, și ei, de la unii la alții, ca să nu aibă să vorbească despre acțiunile clientului lor.

Pe lângă mita consistentă pe care o împarte, toată această mafie își face simțită prezența în oraș prin presiunile pe care membrii săi le exercită asupra diverșilor proprietari particulari, pentru a-și atinge scopurile. Familia Cotăescu le-a simțit deja, literalmente, pe propria piele. Acest cuplu de octogenari curajoși locuiește într-un apartament de lux, pe strada ce mărginește parcul Rozelor, zona în care majoritatea caselor e acum în mâinile clanurilor de romi. Înainte să deschidă ușa apartamentului, doamna Cotăescu aruncă o privire atentă în casa scărilor. «*Suntem obligați să ne luăm toate măsurile de precauție, căci nu se știe niciodată ce se poate întâmpla*», se scuza dumneaei.

În acest imobil se găsesc patru apartamente mari, din care trei aparțin clanului Cărpaci, iar ultimul – soților Cotăescu. «*Încercăm să rezistăm ca să-l păstrăm; e și o chestiune de demnitate*», spune domnul Cotăescu, fost decan al Facultății de fizică din oraș. Locuiește aici de 62 de ani, de la vârsta de 10 ani. Ceea ce el numește «*războiul*» a început în 2004. «*Cei care au vândut primii romilor au fost forțați, au primit amenințări cu moartea*.» Familia Cotăescu a suferit și ea numeroase intimidări. «*Au aruncat șobolani pe culoare, au inundat scările. Ne-au distrus până și trandafirii de pe balcon.*»

Soții Cotăescu nu-și văd prea des vecinii, care locuiesc, în principal, în Germania. Aceștia vin la Timișoara doar câteva zile pe an, mai ales vara, când organizează nunți. «*Ultima dată când au venit, m-au bătut*, explică Ion Cotăescu. *Am chemat polițiștii de proximitate, dar ei sunt mână în mână cu clanurile astea. Când au venit romii, polițiștii ne-au spus că ar fi mai bine să încercăm să-i integrăm. E cam mult, mai ales că ei sunt cei care ne agresează. Pot să trăiesc foarte bine cu ei, dar vreau să mă lase în pace.*» Hotărât, omul a scris la Ministerul de Interne pentru a face cunoscută situația, dar scrisoarea sa a rămas fără răspuns.

Violența a ajuns la un asemenea nivel că în octombrie 2009, Viorel Negru, rudă cu Ionelaș Cărpaci, implicat într-un proces imobiliar, a bătut-o în plină stradă pe avocata părții civile, Carmen Obârșanu. De atunci, aceasta a fost bruscată în mai multe rânduri. În august 2013, fostul prefect de Timiș a fost lovit în timp ce încerca să se interpună între două clanuri aflate în conflict.

Cu mijloacele lor modeste, câțiva cetățeni încearcă să lupte cu această mafie. În martie 2014, Ilie Sirbu și alți trei localnici îndrăzneți au creat Asociația Salvați Patrimoniul Timișoarei. «*La început nu eram decât cincisprezece membri, deoarece oamenilor le e frică să se implice. Mulți imi spun că mă bat cu morile de vânt, ca Don Quijote*», se amuză Ilie, care conduce

azi asociația. Obiectivul lui este acela de a înscrie anumite imobile pe lista monumentelor istorice. Astfel, Primăria și Ministerul Culturii vor avea drept de preemțiune în cazul în care aceste construcții vor face obiectului unei proceduri de vânzare-cumpărare.

Rețeta succesului se bazează pe o colaborare inteligentă

Beneficii

Soluții Microsoft împreună cu abonamentele Orange

0€
Microsoft Lumia 640 XL

1 GB trafic pentru fiecare utilizator de Office 365

It's all about what matters to you
Office 365
orange

În umbra Ungariei

Ce s-a întâmplat, de fapt, la Budapesta în ultima perioadă? Este, într-adevăr, Ungaria cea țară pe cale să se izoleze, să se închidă în sine, atât de hulită de presa occidentală în plină criză a refugiaților?

Regard a stat de vorbă, la fața locului, cu câțiva specialiști.

INTERVIURI realizate de **Benjamin Ribout**, trimis special la Budapesta

FOTOGRAFIE: **Zsolt Reviczky**

Endre Sik, sociolog:

Regard: Cât de pronunțată este xenofobia în Ungaria?

Din 2010 încoace, asistăm la revigorarea tendințelor xenofobe, dar recenta situație a refugiaților nu a influențat datele statistice de care dispunem, cifrele nu au crescut. Nu există

abordarea sa foarte autoritară, a exacerbât curentul naționalist și respingerea celui alt. De la venirea sa la putere, în 2010, nivelul xenofobiei, care era deja unul dintre cele mai ridicate din Europa, a urcat încă și mai mult. Societatea ungară a fost dintotdeauna una țărănească, prin urmare orientată spre

mod foarte eficient, timp de mai multe luni, ceea ce e o premieră în Ungaria. Va trebui să analizăm acest fenomen, să vedem și să înțelegem cine sunt aceste persoane și cum au dobândit o astfel de experiență în materie de primire a refugiaților.

o legătură directă între cele două aspecte. Un studiu național despre problemele migrației, realizat la comanda guvernului ungar, arată că populația este în întregime de acord cu metodele folosite de Orbán în această privință, și anume cu închiderea granițelor, cu refuzul de a face din Ungaria o țară de primire a imigranților. De cincisprezece ani încoace, xenofobia s-a consolidat pe fondul problemelor economice și a sărăciei. De obicei, «oile noastre negre» sunt țigani și evrei, nu refugiații. Dar guvernul actual, cu

sine. În același timp, ea este mai degrabă omogenă, albă și catolică, cu o experiență foarte limitată în materie de migrație.

Și totuși, a existat o implicare a societății civile...

Da, și avem aici o situație nouă și neașteptată – gradul măsurat de xenofobie a înregistrat o oarecare scădere, în ultimele săptămâni. Aceasta este una din consecințele acțiunilor unor oameni, mai degrabă tineri și educați, care au știut să gestioneze contextul într-un

Bernhard Knoll-Tudor, avocat specializat în drept internațional:

Regard: Cum analizați ultimele luni de «criză» din Ungaria?

Din punct de vedere tehnic, avem de-a face cu o problemă ce ține de azil și de refugiați și nu de imigrație. Acești oameni au venit aici ca să se pună la adăpost, să găsească protecție. Cine sunt ei? Guvernul ungar ne spune că sunt migranți economici, ceea ce e o minciună – ei fug din calea bombelor! Și

mai avem o aberație: punerea în prim plan a retoricii apărării valorilor creștine. Oriunde în Europa, cu excepția Ungariei, Slovaciei și Poloniei, aceasta ține de tipul de discurs al unui partid de extremă dreaptă, de opoziție, și nu de cel al unui partid la putere. Ceilalți lideri europeni vorbesc despre o problemă de politici publice care implică provocări specifice, precum integrarea sau educația.

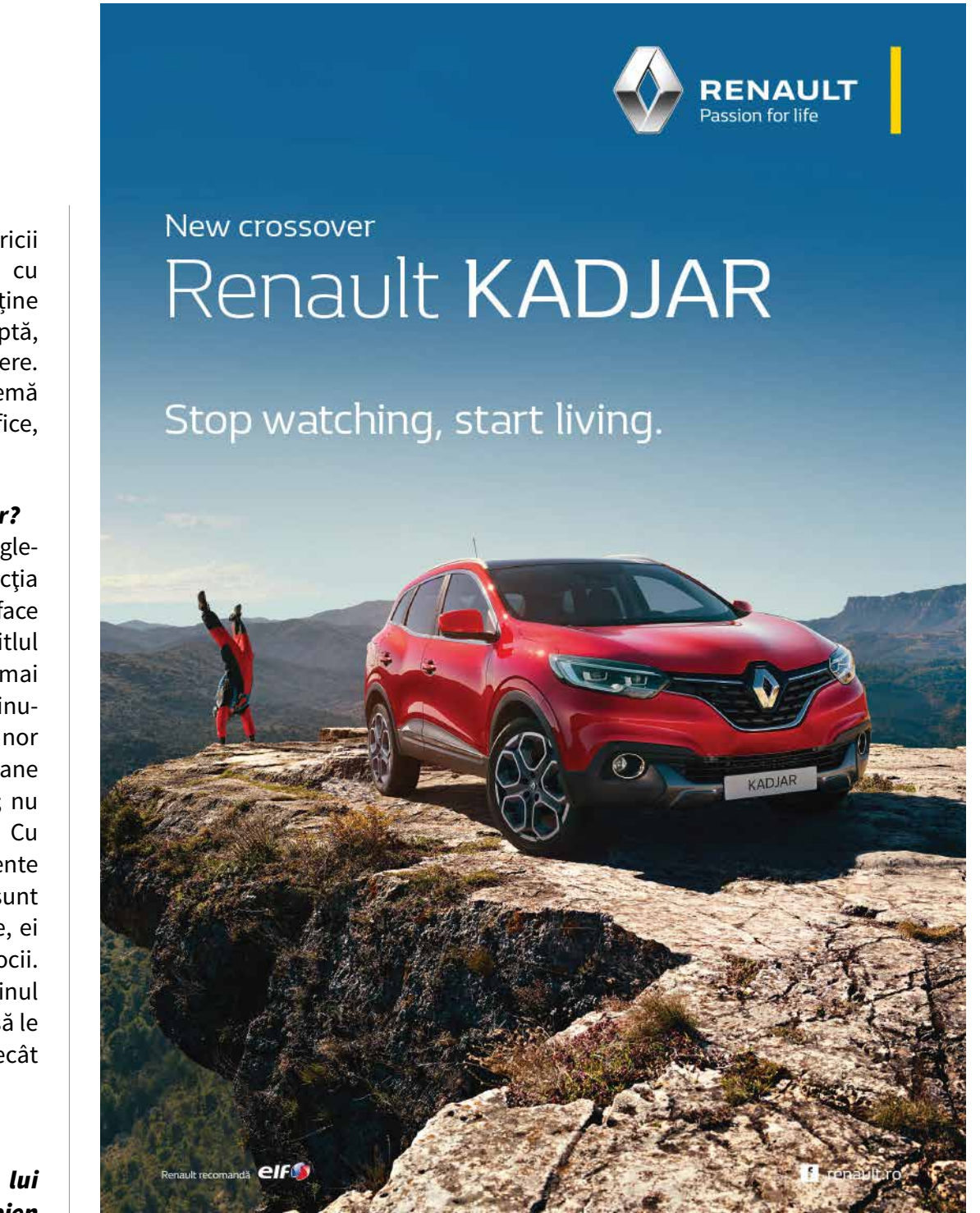
Arsenalul legislativ ungar răspunde exigențelor?

Din 1951, avem Convenția de la Geneva care reglementează soarta refugiaților și definește clar protecția temporară. Ori, Ungaria arată că e o țară care nu face altceva decât să ridice garduri de protecție, cu titlul de singură abordare politică promovată. Să nu mai punem la socoteală toată militarizarea complet inutilă... Acesta nu este un caz de embargo impus unor mărfuri, ci de restricționare a circulației unor persoane care au un obiectiv și care știu cum să-l atingă; nu putem să rezolvăm situația construind bariere. Cu atât mai mult cu cât refugiații au telefoane inteligente și știu pe unde pot să treacă. Acești oameni ne sunt prezentați drept o masă săracă, deși, în realitate, ei provin, în mare parte, din rândurile clasei mijlocii. Din momentul în care au plecat, ei și-au luat destinul în mâini și nu vor accepta ca un guvern sau altul să le spună să se îndrepte mai degrabă spre Estonia decât spre Germania.

Corentin Léotard, jurnalist:

Regard: În ce măsură ieșirile publice ale lui Viktor Orbán pun discursul occidental politic «bien pensant» în fața propriilor contradicții?

Viktor Orbán este arătat precum o sperietoare; el este cel care trebuie să asume misiunea ingrată sau, mai bine zis, treaba murdară a paznicului frontierei Schengen. Și chiar se achită de ea într-un mod murdar, punctând și capitalizând la nivel politic, refuzând orice, sau aproape orice asistență umanitară pentru migranți. Treaba asta, Grecia nu a făcut-o deloc, sau prea puțin. Ungaria a desfășurat forțe importante pentru a-și controla partea sa de frontieră exterioară a UE. Ca urmare, Budapesta este foarte criticată, dar și încurajată, în culise, de către Germania, pentru că respectă cu strictețe reglementările convenite la Dublin și pe cele ale spațiului Schengen. În plus, când Ungaria a înlesnit tranzitul migranților spre Austria, la sfârșitul lunii august, demersul său a fost aspru condamnat de către autoritățile vieneze, cancelarul austriac criticând atât bariera de protecție ridicată la frontierele ungare cât și faptul că Budapesta conduce migranții în Austria. La sfârșitul lui septembrie, când autoritățile maghiare au propus deschiderea unui coridor umanitar spre Austria și Germania, demersul lora s-a lovit de refuzul Vienei, care a cerut ca toate acele reglementări injuste și ineficiente să fie respectate cu strictețe, la nivel continental. Astfel, toate țările din prima linie a spațiului Schengen s-au văzut nevoite să ducă o povară mult prea grea pentru puterile lor, căci ele dispun de mult mai puține resurse în comparație cu țările vizate de refugiați ca destinații finale. Țările din Vest își arogă rolul pozitiv, în timp de europenilor din Est li se lipește imaginea de barbari și de ingrați, tocmai ei care au profitat atât de mult de pe urma generozității Occidentului (sic).

Cronica

Isabelle Wesselingh [jurnalistă la Agenția France-Presse]

Memorie

Pe 23 octombrie 1956, mii de cetățeni ungari cereau, în stradă, alegeri libere. Nici două săptămâni mai târziu, pe 4 noiembrie 1956, Uniunea Sovietică trimitea o mie de tancuri la Budapesta și îneca insurecția în sânge. Represiunea a provocat un val imens de refugiați: în numai câteva săptămâni, peste 200 000 de unguri aveau să treacă granițele și să fugă din țară. Cei mai mulți dintre ei au ajuns în Austria (180 000), și un număr mai mic în Iugoslavia (20 000), țări care i-au primit de urgență. Datorită mobilizării Agenției Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR), instituțiilor europene incipiente precum și numeroaselor țări hotărâte să-și dovedească solidaritatea, zecile de mii de unguri au putut, spre marea lor ușurare, să se instaleze durabil în 37 de țări (Austria, Franța, Marea Britanie, Canada, Belgia...) (1).

Sfârșitul celui de-al doilea război mondial, într-o țară vecină cu Ungaria, România. Venirea la putere a comuniștilor și valul de represiune pe care l-au instaurat aceștia declanșează un alt val de plecări. Mii de români preferă să se ducă la Paris. Mai târziu, alții vor alege și Germania. Țările din Europa Occidentală îi primesc. Războiul nu devastase România, așa cum se întâmplă acum în Siria, dar represiunea aplicată de regimul de la București a fost recunoscută internațional și oamenilor li s-a permis să obțină statutul de refugiat. Decembrie 1989 aduce căderea dictatorului Nicolae Ceaușescu, iar România revine la democrație. Și totuși, între 1990 și 1994, aproape 350 000 de români depun cereri de azil în țările din Europa Occidentală (2). Așa după cum observă demografi, migranții români

aleg străinătatea în principal din motive economice, dar încearcă să-și regularizeze statutul ca azilanți într-o Europă care se închide. În momentul de față, peste două milioane de români au migrat în alte țări europene, cei mai mulți dintre ei în speranța unei vieți mai bune.

Septembrie 2015: România și Ungaria au votat împotriva repartizării refugiaților în Uniunea Europeană, care le cerea să primească 4 200 și, respectiv, ceva mai puțin de 2 000 dintre ei. Războiul care sfâșie Siria de patru ani încoace a făcut peste 240 000 de morți. În această țară, cunoscută pentru calitatea sistemului său de educație, civilii mor în fiecare zi din cauza bombardamentelor sau a execuțiilor. Sirieni, precum pianistul Aeham Ahmad, al cărui instrument a fost ars de grupul Stat Islamic, traversează Mediterana pentru a scăpa cu viață. Baraa al-Halabi, un sirian de 19 ani, care, înainte de declanșarea războiului, era student la informatică, povestea, într-un text răscolitor, care era viața sa în Alep, «orașul cimitir». Devenit fotograf, el colaborează regulat cu Agenția France-Presse și vede măcelurile de aproape. «Aici, stai de vorbă cu cineva într-o zi, iar a doua zi afli că e mort. Cu timpul, sfârșești prin a deveni insensibil în fața ororilor. Dar mai sunt încă momente când sunt incapabil să muncesc, atunci când ceea ce văd este insuportabil. În mai 2015, când un butoi plin cu material exploziv aruncat de regimul Assad a omorât peste 70 de oameni într-o piață din Alep, n-am mai fost în stare să fotografiez. M-am așezat pe jos și am început să plâng.» (3)

(1) <http://www.unhcr.fr/pages/4aae621e119.html>
(secția arhive și dosare, Ungaria, A 50-a aniversare a insurecției).
(2) Migrația internațională a cetățenilor români după 1989, Istvan Horvath, în volumul «Inerție și schimbări, dimensiuni sociale ale tranziției în România», Polirom 2012.
(3) <http://blogs.afp.com/makingof/?post/alep-syrie-photographie-dans-la-ville-cimetiere>

Site-ul **regard.ro** are mulți abonați care au acces atât la ultimul număr al revistei francophone **Regard** cât și la arhive.

Pe site-ul nostru puteți, de asemenea, să vă abonați la versiunea pe suport de hârtie (abonamentul online va fi atunci gratuit).

Este de ajuns să vă conectați...

www.regard.ro

REGARD

multumește partenerilor săi

BRD

GROUPE SOCIETE GENERALE

GROUPE RENAULT

orange™

MICHELIN

Une meilleure façon d'avancer

la francophonie

TOTAL

VEOLIA

ENGIE

Wallonie - Bruxelles International.be

Délégation Bucarest

CCI FRANÇAISE EN ROUMANIE

GRUIA DUFALT

AVOCATS - PARIS & BUCAREST

Nestlé

Good Food, Good Life

DACIA

VEOLIA WATER

Solutions & Technologies

INSTITUT FRANÇAIS

ROUMANIE

Groupama

Asigurări

APA NOVA

Ploiești

IMPRIMERIA ARTA GRAFICA

acvatot

RUE DE LA PAYE

alliancePentalog

Fidexpert

AUDIT ACCOUNTING TAX

KPMG

REPOBLIKAN' MADAGASIKARA

Proavana - Tanindrazana - Fandrosoana

Consulat Général de Madagascar en Roumanie

REGARD

Tel.: 0742.204.402
E-mail: catalina@regard.ro
Pentru abonamente:
www.regard.ro

Comitetul director al Fundației Francofonia care publică revista și ziarul **Regard**
Laurent Couderc
Jacqueline Laye
Bruno Roche
[președintele Fundației Francofonia]

Redactor șef
Laurent Couderc
laurent@regard.ro

Secretar de redacție
Cătălina Kahn
catalina@regard.ro

Desen copertă: **Sorina Vasilescu**
Machetare ziar: **Q-T-RAZ**
Tipografia: **Imprimeria Arta Grafica**

Ziarul **Regard** este publicat pe hârtie reciclată de 90 de g.
Puncte de vânzare a revistei **Regard**:
● **Relay Inmedio**
● **Librăria franceză Kyralina** din București